

*ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ
ЖОВКІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА
ПЕРЕМИШЛЬСЬКОГО ПОВІТУ ПІДКАРПАТСЬКОГО ВОЄВОДСТВА*

Метою цієї студії є аналіз туристичних ресурсів Жовківського району та Перемишльського повіту, їх оцінка, згрупування та обґрунтування нових, які б можна було використовувати для широкого загалу, а також нанесення картографічного матеріалу.

Методика: у статті використовувались загальнонаукові методи досліджень: аналізу і узагальнення літературних джерел, порівняльний та картографічний. Аналіз і узагальнення літературних джерел: визначення поняття туристичних ресурсів та їх поділ. Порівняльний: порівняння туристичних ресурсів Жовківщини та Перемишльщини. За допомогою картографічного методу, нами було нанесено основні історико-культурні та природні туристичні ресурси.

Результати. Обґрунтовано поняття туристичних ресурсів та їх класифікацію. Досліджено, описано та згруповано туристичні ресурси для зручного та зрозумілого нанесення на карти. Проведена порівняльна характеристика важливих туристичних об'єктів. Виділено значимість та навантаження туристичними ресурсами на адміністративні одиниці територій.

Наукова новизна. Вперше було описано та проведена порівняльна характеристика за допомогою картографічного методу туристичні ресурси Жовківського району та Перемишльського повіту.

Практична значимість. Результати дослідження можуть бути використані у відділах туризму та туристично-інформаційних центрах України та Польщі. Туристичні підприємства можуть залучати об'єкти у розробку туристичних маршрутів.

Ключові слова. Туристичні ресурси, історико-культурні об'єкти, Жовківський район, Перемишльський повіт.

*СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ТУРИСТИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ
ЖОВКОВСКОГО РАЙОНА ЛЬВОВСКОЙ ОБЛАСТИ И
ПЕРЕМЫШЛЬСКОГО ПОВЕТА ПОДКАРПАТСКОГО ВОЕВОДСТВА*

Целью этой студии является анализ туристических ресурсов Жовковского района и Перемишльского уезда, их оценка, группирование и обоснование новых, которые можно было использовать для широкой общественности, а также нанесения картографического материала.

Методика: в статье использовались общенаучные методы исследований: анализа и обобщения литературных источников, сравнительный и картографический. Анализ и обобщение литературных источников: определение понятия туристических ресурсов и их разделение. Сравнительный: сравнение туристических ресурсов Жовківщини и Перемишльщини. С помощью картографического методу, нами были

нанесены основные историко-культурные и природные туристические ресурсы.

Результаты. Обоснованно понятие туристических ресурсов и их классификация. Исследованы, описаны и сгруппированы туристические ресурсы для удобного и понятного нанесения на карты. Проведена сравнительная характеристика важных туристических объектов. Виделено значимость и нагрузки туристическими ресурсами на административные единицы территорий.

Научная новизна. Впервые было описано и проведена сравнительная характеристика с помощью картографического метода туристически[ресурс]d Жовковского района и Перемышльского уезда.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы в отделах туризма и туристско-информационных центрах Украины и Польши. Туристические предприятия могут привлекать объекты в разработку туристических маршрутов.

Ключевые слова. Туристические ресурсы, историко-культурные объекты, Жовковский район, Перемышльский уезд.

UDC 796.5(477.83+438)

Chetyrbuk Olga Romanivna

Lviv State University, Lviv, Ukraine, e-mail:
oliamikitchak@mail.ru

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF TOURISM RESOURCES ZHOVKVA REGION OF LVIV'S OBLAST AND DISTRICT PRZEMYSŁ PODKARPATSKIE VOEVODSHIP

The aim of the studies is to analyze tourism resources Zhovkva region and Przemyśl county, evaluation, and justification of the new grouping, which would be used by the general public and applying cartographic material.

Methods: The article used general scientific methods of research, analysis and synthesis of the literature, and comparative mapping. Analysis and review of the literature: the definition of tourism resources and their division. Comparison: Compare tourism resources Zhovkva region and Przemyśl county. Using the mapping technique, we have suffered a major historical and cultural and natural tourism resources.

Results. Grounded concept of tourism resources and their classification. Studied, described and grouped tourism resources for easy and intuitive mapping. Comparative characteristics of important tourist sites. Highlight the importance of tourism resources and the burden on the administrative unit areas.

Scientific novelty. Was first described and the comparative characterization using cartographic methods tourist resources Zhovkva region and Przemyśl county.

The practical significance. Results of the study can be used in the departments of tourism and tourist information centers in Ukraine and Poland. Tourism businesses can attract objects to the development of tourist routes.

Keywords. Tourism resources, historical and cultural sites, Zhovkva region, Przemyśl county.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день туризм посідає одне з провідних місць у всіх розвинених країнах та є орієнтованою суспільно-господарською системою. Туристичні ресурси в свою чергу є невід'ємною його складовою. Визначення поняття "туристичні ресурси" та їх місця у туристичній діяльності належать до важливих завдань науки про туризм.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На думку українських авторів, М. Мальської, Н. Антонюка (2013), туристичні ресурси - специфічні властивості природного середовища, а також їх поєднання, прояви людської діяльності, природні, історичні, соціально-культурні об'єкти, які є предметами зацікавлення туристів, стимулюють їх до подорожі, здатні задовольнити їхні потреби у відновленні та розвитку фізичних, емоційних та інтелектуальних сил. Однак таке пояснення поняття "туристичні ресурси", зауважує професор О. Любіцева (2012), надто широке, а номенклатура туристичних ресурсів практично безмежна. Тому з огляду на це, зазначає, що туристичні ресурси (франц. *resource* - допоміжні засоби) - це об'єкти природи, історії, культури, поточні події, явища, які можуть бути використані у процесі створення та реалізації туристичного продукту. Щодо класифікації туристичних ресурсів, то більшість дослідників розподіляють їх на три складові: природні, історико-культурні, чи культурно-історичні та соціально-економічні [5]. Проте, відомий туризмознавець професор О. Бейдик (2015) у статті "Ресурси світового туризму: поняття, класифікація, картографування" передбачає спрощений розподіл ресурсів на дві групи - природні й культурно-історичні [1]. Щодо досліджень туристичних ресурсів в межах українсько-польського прикордоння, то дане питання висвітлював С. Кузик, Д. Литвин (2010) [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Автори, які досліджували туристичні ресурси в межах українсько-польського прикордоння розглядали лише історико-культурні туристичні ресурси. Проте, в їхніх дослідженнях ми не знаходимо детального опису всіх наявних історико-культурних об'єктів та розміщення їх на картах. Також невирішеною частиною залишаються наявні природні туристичні ресурси у згаданому вище регіоні.

Формулювання цілей статті. Необхідно виділити поняття туристичні ресурси, їх поділ та вплив на формування туристичної інфраструктури. Детальний опис історико-культурних та природних туристичних ресурсів Жовківського району Львівської області та Перемишльського повіту Підкарпатського воєводства.

Виклад основного матеріалу. Беручи до уваги трактування вищезгаданих науковців поняття туристичні ресурси, на нашу думку, - це сукупність об'єктів історії, культури, архітектури, які знаходяться у певному регіоні та можуть бути підґрунтям для створення та реалізації туристичного продукту.

Туристичні ресурси відіграють важливу роль у формуванні туристичного попиту та створенні привабливого туристичного іміджу регіону чи держави. Найбільшою особливістю цих ресурсів є те, що вони мають повсюдний характер розташування, адже кожна місцевість вирізняється своєю історією, традиціями, їх потенціал можна вважати необмеженим. Однак варто мати на увазі, що будь-які ресурси вимагають

наукового підходу до їх використання для туристичних цілей і розробки сучасних туристичних маршрутів.

По обидві сторони українсько-польського кордону розташовані області та воєводства. У свою чергу області діляться на райони, а воєводства на повіти. З огляду на даний адміністративний поділ та згідно літературних джерел найбільшими за кількістю нерухомих пам'яток на українсько-польському прикордонні є місто Перемишль Підкарпатського воєводства, яке можна розглядати як одне з найпопулярніших міст на шляху переміщення туристів із Європи в Україну. Перемишль має 326 нерухомих пам'яток, що дає змогу стверджувати про тривалий розвиток історико-культурного центру в різні періоди історичного розвитку. Понад 300 нерухомих пам'яток має також Жовківський район Львівської області, де історико-культурним центром є місто Жовква [2].

Жовківський район — розташований на півночі Львівської області. Районний та адміністративний центр — місто районного значення Жовква. Населення становить 109 365 осіб (на 1 серпня 2013). Площа району 1295 км². Утворено 1940 року. На території району є 3 міста — Жовква, Рава-Руська, Дубляни, 2 селища — Куликів, Магерів, 160 сіл.

Перемишльський повіт — один з 21 земських повітів Підкарпатського воєводства Польщі. Утворений 1999 року в результаті адміністративної реформи. Повіт знаходиться у східній частині воєводства. Адміністративний центр — місто Перемишль (не входить до складу повіту). Станом на 1.01.2008 населення становить 71 078 осіб, площа 1213,64 км² [8].

Особливої уваги заслуговують архітектурні ансамблі старих міст, поселень, багато з яких зберегли відображення різних архітектурних стилів — від романського, готичного, ренесансового до бароко і модерну. Варто згадати про замки та палаци, які займають вагоме місце серед історико-культурних ресурсів українсько-польського прикордоння. Найвідоміші з них у Жовківському районі — Жовківський замок (м. Жовка), Перемишльському повіті — Перемишльський замок та Перемишльська фортеця (м. Перемишль) [5]. Замок у Жовкві — пам'ятка архітектури епохи ренесансу, розташований у центрі міста та внесений до Державного реєстру національного культурного надбання України. Замок був збудований на замовлення Станіслава Жолкевського в 1594–1606 роках як оборонну споруду. Замок у Перемишлі належав до найдавніших у Галицькому князівстві. Замок розташований на Замковій горі, заввишки 270 м над р. м., над центральною частиною міста Перемишля, на східному (правому) березі річки Сяну. Польські історики приписують зведення мурованого готичного замку в 1340 р. королю Казимиру III, причому ще у хроніках XV ст. Яна Длугоша, XVIII ст. Адама Нарушевича йшлося про мури замку, начебто відновлені поляками після облоги 1071 р. Проте, встановити час будівництва замку майже неможливо, оскільки до нашого часу дійшла лише надбрамна вежа, можливо, збудована у XIV ст. Фортеця

Перемишль – потужний комплекс оборонних об'єктів довкола міста Перемишля, одна з 200 великих фортифікаційних споруд в Європі за часу Першої світової війни. Була третьою за величиною фортецею (після Антверпена і Вердена).

Значною відмінністю між українськими і польськими замками є рівень їхньої збереженості. Стан замків та палаців з польської сторони перебуває в дещо кращому стані, ніж з українського. Значна частина замків в українсько-польському прикордонні представлені лише руїнами. Основна проблема полягає у фінансуванні з боку держави та залученні інвесторів. На сьогодні, значна кількість замків переходять у приватну власність для їх подальшого відновлення.

Щодо туризму магнатськими резиденціями і палацами, то головними родинами, що залишили після себе палацово-паркові ансамблі та пишні резиденції, були Собеські, Замойські, Сенявські, Фірлеї, Любомирські, Мнішеки, згодом Потоцькі і Сангушки, роди українського походження Дідушицьких, Сапіг та ін. [3].

Не менше привабливим напрямом культурно-пізнавального туризму може стати сакральний. Кожен район та повіт прикордоння має на своїх територіях значну кількість сакральних пам'яток архітектури національного чи місцевого значення. Сакральні споруди українсько-польського прикордоння представлені костелами, церквами, синагогами та німецькими кірхами. Важливе місце серед пам'яток сакрального мистецтва посідають дерев'яні сакральні церкви. Найдавнішою дерев'яною автентичною церквою в українському прикордонні вважається церква Святого Духа у селі Потелич Жовківського району, споруджена 1502 р. Видатна пам'ятка архітектури та монументального мистецтва галицької школи, яка була включена у список світової спадщини ЮНЕСКО. Церква була збудована гончарями на місці церкви Бориса і Гліба, яку спалили татари. У Перемишльському повіті найстарішою пам'яткою сакрального мистецтва є Собор святого Івана Хрестителя IV—пам'ятка сакральної архітектури XVIII ст. Розібраний у кінці XVIII ст. з огляду на технічний стан. Різноманітна та унікальна архітектура дерев'яних споруд зосереджена з обидвох сторін кордону, де виділяється бойківський, лемківський та інші типи будівель [8].

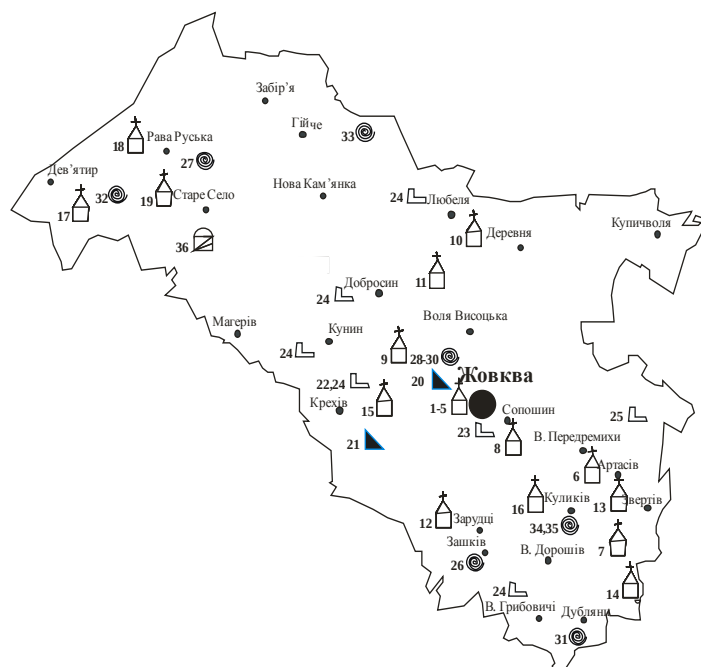
У проекті “Дерев'яні церкви українських і польських Карпат ” між українською та польською сторонами відбувається тісна співпраця. Сакральні об'єкти можуть бути використані для прокладання нових туристичних маршрутів у межах прикордоння [4].

Важливим моментом у прокладанні та розробці туристичних маршрутів є використання науково обґрунтованого підходу, спрямованого на високу атрактивність і всесторонні людські потреби, безпеку їх проходження.

Окрім українців та поляків у межах прикордонної зони проживали євреї, німці, вірмени та представники інших народів. Саме тому через

політичні та військові події в прикордонній зоні розвинутий ностальгійний туризм, так звані сентиментальні маршрути, які дають змогу ознайомитися з пам'ятками різних народів [5].

Нами було зібрано матеріали щодо туристичних ресурсів Жовківського району та Перемишльського повіту. Дані матеріали згруповано та нанесено на карти, які подаємо нижче.

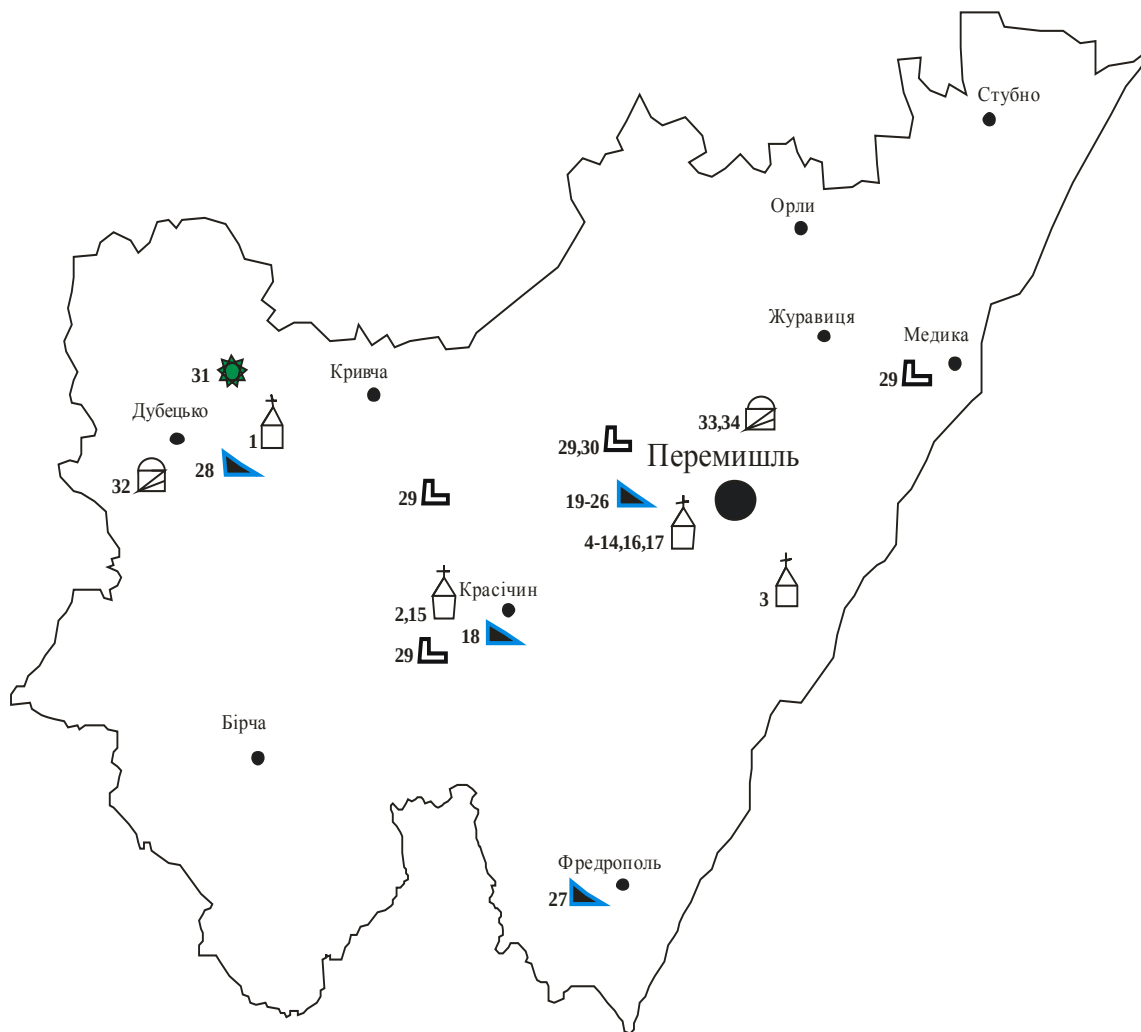

Туристичні ресурси Жовківського району

сакральні об'єкти	місця пов'язані з життям та діяльністю видатних людей
музеї	
архітектурні об'єкти	історичні пам'ятки

1. Костел та дзвіниця костелу св. Лаврентія (мур.), 1620 р., м. Жовква
2. Домініканський монастир (мур.) 17-19 ст., костел та монастирські келії (мур.) 1653р., дзвіниця (мур.) 1843 р., Церква Пр.Трійці (дер.) 1720 р., м. Жовква
- 3.Васильянський монастир (мур.) 17-19 ст., Церква Св. Параскеви (мур.) 1612-1905 рр., корпус келій (мур.) 1782 р., дзвіниця (мур.) 1770р., м.Жовква
4. Синагога (мур.) 1687 р., м.Жовква
5. Церква Різдва Пресвятої Богородиці (дер.) 1705 р., м.Жовква
6. Церква та дзвіниця церкви Св. Параскеви (дер.) 1748 р., с. Артасів
7. Церква та дзвіниця церкви Успіння Богородиці (дер.) 1667 р., 1751 р. Церква та дзвіниця церкви Різдва Богородиці (дер.)1738 р., с.Віднів
8. Церква та дзвіниця церкви Св. Михайла (дер.) 1891 р., с. Великі Передримихи
9. Церква св.. Трійці (дер.) 1756 р., церква св.. Михайла (дер.) 1598 р., дзвіниця церкви св.. Михайла 18 ст., с. Воля Висоцька
10. Церква та дзвіниця церкви Різдва Богородиці (дер.) 1846 р., с. Деревня
11. Церква та дзвіниця церкви св. Дмитрія (дер.) 1790 р., с. Замочок
12. Церква та дзвіниця Преображення Господнього (дер.) 1797 р., с. Зарудці

13. Церква та дзвіниця церкви св. Симеона Стовпника (дер) 1776 р., с. Звертів
14. Церква та дзвіниця церкви Введення в храм Пресвятої Богородиці (дер.) 1708 р., 1738 р., с. Кошелів
15. Василянський монастир (мур.) 17-18 ст., церква св.. Миколи (мур.) 1721-1737 рр., дзвіниця (мур.) 1660-1761 рр., монастирські келії (мур.) 1755, 1780 рр., церква та дзвіниця церкви св. Параскеви (дер.) 1724р., с. Крехів
16. Костел св. Миколи (мур.) 1538р., смт. Куликів
17. Церква та дзвіниця церкви св. Духа (дер.) 1502 р. – найдавніша церква Галичини, дзвіниця церкви св.. Трійці (дер.) 1545 р., с. Потелич
18. Костел св.. Йосифа (мур.) 18ст., костел св. Михаїла та монастирські келії ордену Реформаторів 1737 р., церква св. Юрія (мур.) 1846 р., м. Рава-Руська
19. Дзвіниця церкви Воскресіння Господнього (дер.) 18 ст., с. Старе Село
20. Замок Жолкевських 16ст., мури з круглою баштою 1655 р., міські мури з баштами 1613-1621 рр., комплекс забудови пл. Вічевої 17-18 ст., м. Жовква
21. Мури з брамами та баштами (мур.) 1661-1664 рр., 1776 р., с. Крехів
22. Місце, де стояли козаки на чолі з Б. Хмельницьким 1648 р., пам'ятник на честь перемоги над турецько-татарськими загарбниками 1672 р., с. Крехів
23. Художньо-меморіальна таблиця на честь визвольного походу козацько-селянського війська під керівництвом Б.Хмельницького 1648 р., м. Жовква
24. Пам'ятник на честь скасування панщини 1848 р., с. Великі Грибовичі, Глинське, Добросин, Крехів, Любеля
25. Пам'ятник жертвам концтабору «Телергоф» 1914-1918 рр., с. Зіболки
26. Хата, в якій народився Коновалець Є.М., 1891 р, с. Зашків
27. Будинок, в якому жив Лещук О., український письменник, професор, священик 1932-1939 рр, 1941-1946 рр., м. Рава-Руська
28. Народився український живописець Іов Кондзилевич 1664, м. Жовква
29. Жили і творили відомі художники XVII–XVIII ст. — Іван Руткович, Іван Пляхович, Дем'ян Раєвич, Василь Петранович, м. Жовква
30. Народився Б. Хмельницький (так вважають деякі історики, зокрема І. Крип'якевич, С. Баронч), м. Жовква
31. У м. Дубляни (1930-1933 рр.) навчався С.Бандера. На його честь встановлено меморіальну дошку, діє музей Степана Бандери та відкрито пам'ятник.
32. Народилися визначні громадські та наукові діячі брати Лаврентій та Стефан Зизанії. Не менш відомим діячем був і Стефан Зизаній, який в 70-х роках XVI століття був обраний ректором Львівської міської школи, народився філософ та письменник Касіян Сакович (1578–1647 рр.). - ректор Київської братської школи (1621–1624 рр.), видатний освітній діяч, с. Потелич
33. Народився науковий діяч, літературознавець, академік Михайло Возняк (1881–1954 рр.) На його честь у с. Волиця названо школу, с. Волиця
34. Народилась українська письменниця Агата Турчинська 1903. Її ім'я носить середня школа, де відкрито меморіальний музей письменниці, с. Куликів
35. Народився народний артист України Богдан Ступка, с. Куликів
35. Літературно-меморіальний музей та могила українського письменника Леся Мартовича (1871–1916 рр.), с. Монастирок

Туристичні ресурси Перемишльського повіту

 сакральні об'єкти

 природно-заповідні території,
садово-паркові об'єкти

 музеї

 архітектурні об'єкти

 історичні пам'ятки

1. Греко-католицька церква Вознесіння Святого Хреста (1927), с. Дубецько
2. Костел св. Мартина (XVII ст.), с. Красічин
3. Дерев'яна греко-католицька церква Вознесіння Господнього (1630), с. Кругель Велькі
4. Базиліка Вознесіння Богородиці та св. Іоана Хрестителя (1571), м. Перемишль
5. Греко-католицька семінарія (1912), м. Перемишль
6. Греко-католицька церква св. Іоана Хрестителя (1626-1632), м. Перемишль
7. Греко-католицька церква Матері Божої Болісної (1933-1935), м. Перемишль
8. Костел св. Антонія Падевського та монастир францисканців-реформаторів (XII ст.), м. Перемишль
9. Костел св. Терези та монастир кармелітів босих (1620-1630), м. Перемишль
10. Костел францисканців (XVIII ст.), м. Перемишль
11. Нова синагога (1910-1918), м. Перемишль

12. Православна церква Різдва Богородиці (1880), м. Перемишль
13. Православна церква Успіння Богородиці (1887), м. Перемишль
14. Руїни Засанської синагоги (1890-1892), м. Перемишль
15. Залишки єврейського цвинтаря (XVIII-XIX ст.), с. Красічин
16. Брама старого єврейського цвинтаря (XVI ст.), м. Перемишль
17. Новий єврейський цвинтар (1822), м. Перемишль
18. Красічинський замок (1580-1631), с. Красічин
19. Залишки міських мурів (XVI-XVII ст.), м. Перемишль
20. Казимирський замок (XI ст., 1340), м. Перемишль
21. Фортеця Перемишль (XIX-XX ст.), м. Перемишль
22. Палац греко-католицьких єпископів (1898-1900), м. Перемишль
23. Палац Любомирських (1885-1887), м. Перемишль
24. Будівля уряду міста (XVI ст.), м. Перемишль
25. Годинникова вежа (1775-1777), м. Перемишль
26. Український народний дім (1901-1904), м. Перемишль
27. Руїни замку Фредрів (XVI ст.), с. Фредрополь
28. Дубецький палац (1771-1790, XIX ст.), с. Дубецько
29. Бункери лінії Молотова (1939-1941), м. Перемишль; села Медика, Седліска, Красічин
30. Татарський пагорб, м. Перемишль
31. Дубецький парк (XVIII ст.), с. Дубецько
32. Приватний музей скам'янілостей і мінералів Роберта Шибяка, с. Дубецько
33. Єпархіальний музей; м. Перемишль
34. Національний музей землі Перемишльської; м. Перемишль

Висновки. Аналізуючи туристичні ресурси Жовківщини та Перемишльщини, бачимо значне навантаження та територію. Території обох адміністративних одиниць створюють ефективне підґрунття для будівництва нових готельних та ресторанних комплексів, облаштування відпочинкових майданчиків вздовж основних автотрасс та приведення до належного рівня автозаправних станції і обслуговування на них [2].

Таким чином, туристичний потенціал Жовківського району та Перемишльського воєводства є досить значним, проте використовується не завжди ефективно. До найбільш цінних туристичних об'єктів належать пам'ятки архітектури. Особливо це стосується туристичних ресурсів у невеликих містах та селах. Туристичні об'єкти мають велику історію та значущість для держави, проте не всі вони є в належному стані. А ще, значна їхня частина залишається невідомою для туристів [5].

Отже, маючи великий потенціал для розвитку, популяризації та пропагування туризму, необхідно залучити туристичні фірми, які б своєю чергою включили туристичні об'єкти у свій туристичний продукт. Це сприятиме не лише популяризації унікальних пам'яток історії, архітектури, природи, а й краще завантажить туристичну інфраструктуру України і Польщі, що приведе до зростання та ефективності туристичної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. / О.О. Бейдик // – К.: 2001. - С.42.

2. Гонтаржевська Л.І. Ринок туристичних послуг в Україні / Гонтаржевська Л.І. // – Д.: Східний видавничий дім, 2008. – 180 с.
3. Засадко В.В. Транскордонне співробітництво України: тенденції, проблеми та перспективи розвитку [Електронний ресурс] /В.В. Засадко// – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Nvamu/Ekon/2009
4. Кузик С. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід /С.Кузик// – Л.: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – С.46.
5. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посіб. /П.О. Масляк// - К.: Знання, 2008. - С.77.
6. Офіційний сайт «Програма транскордонного співробітництва «Польща-Білорусь-Україна» на 2007-2013 роки» – <http://www.pl-by-ua.eu/ua>
7. Підгрушний Г.П. Територіальна організація транскордонного простору: постановка проблеми та практичне значення дослідження /Г.П. Підгрушний// – Х.: ПП Вишемирский, 2009. – 488 с. – 377.
8. Явкін В.Г. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України та Польщі): монографія / Явкін В.Г., В.П. Руденко, В.М. Андрейчук, О.Д. Король та ін. // – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010.

Список использованных источников:

- 1.Бейдик А. Рекреационно-туристические ресурсы Украины: Методология и методика анализа, терминология, районирование. / А.А. Бейдик // - М.: 2001. - С.42.- С. 9 - 13.
2. Гонтаржевська Л.І. Рынок туристических услуг в Украине / Гонтаржевська Л.І. // - Д.: Восточный издательский дом, 2008. - 180 с.
3. Засадко В.В. Трансграничное сотрудничество Украины: тенденции, проблемы и перспективы развития [Электронный ресурс] /В.В. Засадки // - Режим доступа: www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Nvamu/Ekon/2009
4. Кузык С. Теоретические проблемы туризма: общественно-географический подход /С.Кузык// - Л.: Издательский центр ЛНУ им. Ивана Франко, 2010. - С.46.
5. Масляк П.А. Рекреационная география: учеб. пособие. /П.О. Масляк // - М.: Знание, 2008. - С.77.
6. Официальный сайт «Программа трансграничного сотрудничества» Польша-Беларусь-Украина »на 2007-2013 годы» - <http://www.pl-by-ua.eu/ua>
7. Підгрушний Г.П. Территориальная организация трансграничного пространства: постановка проблемы и практическое значение исследования /Г.П. Підгрушний // - М.: ООО Вишемирский, 2009. - 488 с. - 377.
8. Явкин В.Г. Географические аспекты развития туризма (на примере Украины и Польши): монография / Явкин В.Г., В.П. Руденко, В. М. Андрейчук, А.Д. Король и др. // - Черновцы: Черновицкий национальный университет, 2010.

References:

- 1.Beydyk AA Recreation and tourist resources of Ukraine: Methodology and methods of analysis, terminology, zoning. / AA Beydyk // - K.: 2001. - p.42.
2. Hontarzhevskia LI Tourism market in Ukraine / LI Hontarzhevskia // - D.: East Publishing House, 2008. - 180 p.
3. VV Zasadko Cross-border cooperation Ukraine: trends, problems and prospects [electronic resource] /V.V. Zasadko // - Access: www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Nvamu/Ekon/2009
4. Kuzyk S. Theoretical Problems of tourism, socio-geographical approach /S.Kuzyk// - L.: Publishing Center LNU. Ivan Franko, 2010. - p.46.
5. Maslyak PA Recreational Geography: teach. guidances. /ON. Maslyak // - K.: Knowledge, 2008. - p.77.
6. The official website for "Cross-border Cooperation Programme" Poland-Belarus-Ukraine "for 2007-2013» - <http://www.pl-by-ua.eu/ua>
7. Pidhrushna GP Territorial organization of cross-border space: problem and practical significance of the study /H.P. Pidhrushna // - H.: PP Vyshemyrsky, 2009. - 488 p. - 377.
8. V. Yavkin Geographical aspects of tourism development (for example, Ukraine and Poland): monograph / Yavkin VG, VP Rudenko, VN Andreychuk, OD King and others. // - Chernivtsi: Chernivtsi National University, 2010.